

Voorzitter: I. Huitema (PvdA)

Namens de raad: E. Hillekens (GL), R. Tjepkema (PvdA), M. Martinez Doubiani (D66), B. Hekkema (PvdD), A. Sijbolts (Stadspartij), H. de Waard (SP), I. Jacobs (VVD), M. Goodijk (S&S), A. Matz (CU), E. Armut (CDA), M. Hekert (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: S. van Erp

Gangen en stegen

00:14:36

Voorzitter: Goedemiddag allemaal. Welkom bij deze meningsvormende sessie over de collegebrief 'Aanpak stegen en gangen'. Het agenderingsverzoek van de Partij van de Arbeid, CDA, SP, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, D66, VVD en Student en Stad heeft geleid tot deze meningsvormende sessie. In het agenderingsverzoek staan een aantal bespreekpunten. Hebben jullie behoefte dat ik die allemaal ga noemen of hebben we het allemaal goed gelezen? Goed gelezen, top. Er zijn geen insprekers dus we kunnen gelijk starten. Welke fracties hebben behoefte aan een eerste termijn? GroenLinks? Dan beginnen we gewoon met GroenLinks.

00:15:22

Mevrouw Hillekens (GroenLinks): Dank, Voorzitter. Ik vraag me af waar de grootste kosten zitten in het proces van de aanpak van stegen en gangen en wat de mogelijkheden zijn om die kosten te drukken?

00:15:30

Voorzitter: Een vraag van D66.

00:15:34

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Het zijn een drietal vragen. De eerste vraag is of het college bereid is om rekening te houden met klimaatadaptatie en vergroening bij de nadere uitwerking van de aanpak van de gangen? De tweede vraag is: gelet op het feit dat het niet realistisch is om alle gangen in pareltjes om te toveren, is het college van plan om iets aan prioriteitstelling te doen bij de aanpak van de gangen? De derde vraag gaat over de 70 gangen die onder de aanpak vallen. Het kostenplaatje is 1,5 miljoen. Na technische vragen gaat het om 22 van deze gangen die vallen onder particulier beheer. Onze vraag is: waarom kiest het college ervoor om deze mee te nemen in die 1,5 miljoen? Is het college het met ons eens is dat deze publieke gelden, die 1,5 miljoen, beter besteed kunnen worden aan de gemeentelijke gangen die onder het gemeentelijke beheer valt?

00:16:49

Voorzitter: Student en Stad in de eerste termijn.

00:16:52

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel. We hebben recent een voorstel gekregen over het voorbereidingskrediet voor de Gelkinge- en Oosterstraat. Nou zijn er veel gangen die grenzen aan deze straten die ook zeker een impuls kunnen gebruiken. In de brief is te lezen dat daar geen middelen voor zijn. Toch is een van

die gangen, namelijk de Donkersgang, paars gekleurd in het voorstel dus het lijkt dat die wel meegenomen wordt in het voorstel. Hoe zit dat precies? Kan daar verduidelijking over komen? Ten tweede: we doen als Groningen mee aan de City Deal Dynamische Binnensteden. Ook de Gelkingestraat is hier onderdeel van. Nou lijkt mij dat een perfecte koppelkans. Dat is een beetje een stom woord. Is hier omtrent financiering nagedacht? Dank u wel.

00:17:43

Voorzitter: Ook welkom, PVV. Heeft de PVV nog vraag voor in de eerste termijn? Dan kunnen we over naar de wethouder.

00:18:00

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Dank u wel, Voorzitter. GroenLinks vraagt: waar zitten nou de grootste kosten en welke mogelijkheden zijn er om de kosten te drukken? Dat vind ik eerlijk gezegd wel een beetje lastig om te zeggen. Ik kan me zo voorstellen dat er zowel kosten gemaakt moeten worden in de uitvoering als ook in de voorbereiding van de uitvoering. We zitten in de binnenstad waar de meeste gangen en stegen zijn en waar veel gebruikers zijn. Er zijn verschillende eigenaren waar veel mensen misschien iets van ervaren. Dus daar moet je een zorgvuldig proces opzetten. Het raakt aan ontzettend veel disciplines. D66 vraagt naar klimaatadaptatie, maar het raakt niet alleen aan groen. Het raakt ook aan het beheer, erfgoed en het belang van bewoners en ondernemers. Dit vraagt gewoon best om een zorgvuldig proces. Zowel aan de proceskant als aan de uitvoeringskant zullen behoorlijke kosten gemaakt moeten worden. Ik moet daarbij wel zeggen dat we natuurlijk ook verschillende ambitieniveaus onderscheiden. In de brief hebben we al aangegeven dat we de gangen enerzijds prioriteren en anderzijds in ambitieniveaus indelen. Daar zouden we dus wel per keer keuzes in kunnen maken.

00:19:06

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Dat is ook meteen een beetje een antwoord op de vragen van D66. Wil het college prioriteren en daar keuzes in maken? Ja, dat doen we eigenlijk al in de brief. We leggen uit dat er 389 - uit mijn hoofd - gangen en stegen zijn die, als we een bepaalde definitie hanteren, in aanmerking komen om aan te pakken. We zien er daar 70 van als niet afgesloten die we eventueel zouden kunnen aanpakken. Daarvan zijn er 22 niet in ons eigendom, maar dat wil niet zeggen dat ze niet openbaar zijn. Dat is waarom we ze soms juist wel zouden willen aanpakken. Een gang kan privé-eigendom zijn en tegelijkertijd openbaar terrein en daarmee onderdeel uitmaken van ons straat- en wegenstelsel. Dat kan natuurlijk wel maken dat wij vinden dat daar iets moet gebeuren. Uiteraard zullen we altijd kijken of we kosten ook deels bij private eigenaren kunnen neerleggen. Op het moment dat wij een wens hebben of dat de gemeenteraad een wens heeft, dan is dat lastig om dat zomaar bij een private eigenaar neer te leggen. Uiteraard zijn we niet alleen bereid om rekening te houden met klimaatadaptatie, maar is dat een van de uitgangspunten waar dit college altijd mee werkt. Die opdracht ervaren wij van uw als raad.

00:20:18

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Student en Stad vraagt: er zijn geen middelen en toch pakt u ook de Donkersgang aan. Dat is eigenlijk de spagaat die in de brief beschreven wordt. We hebben hier geen middelen voor gereserveerd. We hebben ook veel andere ambities voor de binnenstad en toch hebben we gezegd richting de

raad in deze brief: als wij aan de slag gaan met ons Uitvoeringsprogramma Binnenstad, dan zullen wij proberen om af en toe een gang of steeg mee te nemen. Hoe je het ook wendt of keert, dat gaat ten koste van het beschikbare geld in het Uitvoeringsprogramma Binnenstad-potje. Dat gaat dus ten koste van iets anders. Wij zullen per keer bekijken hoeveel geld we hierin moeten steken en op welk ambitieniveau we gaan zitten bij deze gang of steeg. Kunnen we er iets mee qua cofinanciering en de ideeën die daarvoor zijn aangereikt door de PvdA-fractie? Dat is dus wel echt per keer kijken. Vandaar dat we zeggen dat we werk met werk moeten maken. We kunnen het meenemen als we toch aan de slag gaan en dan vallen die kosten misschien mee. Het andere alternatief is, zoals in de brief aan de raad beschreven, dat als iemand anders een ontwikkel-locatie beetpakt, wij als gemeente als voorwaarde stellen dat de gang of steeg wordt aangepakt. Dat zou misschien ook nog kunnen helpen. Het is natuurlijk afwachten of dat initiatief komt vanuit de samenleving. Die City Deal weet ik eerlijk gezegd niet of daar kans op financiering inzit. Dat zouden we even moeten uitzoeken.

00:21:45

Voorzitter: Nog een korte vervolgvraag van D66. Oké, dus ik heb het verkeerde moment gekozen om dat te doen? Dan gaan we nu over naar de tweede termijn. Het lijkt me dat de indienende partij, de Partij van de Arbeid, hem aftrapt.

00:22:05

De heer Tjepkema (PvdA): Dank, Voorzitter. In 2022 alweer hebben wij een motie ingediend samen met het CDA en met een brede meerderheid van de partijen in deze raad om gangen en stegen of de kleine steegjes aan te pakken in de binnenstad. Dat is hard nodig, want die liggen er guur bij. Het zijn gure plekken waar je liever niet komt. Vaak ook verloederde plekken. Terwijl je juist zou willen zien dat het plekken in de binnenstad zijn die publiek toegankelijk zouden moeten zijn en dat we die kwaliteit daar weer aanbieden en teruggeven aan de Groningers. Tegelijkertijd zien we dat in het rapport van Tops en Van der Torre de steegjes beschreven worden als een plek waar een aantrekkingskracht zit tot criminaliteit. Dat is echt een tweede reden om er temeer voor te zorgen dat we die stegen aan gaan pakken. De politie is het er overigens ook erg mee eens om dat te doen. Dat is een tweede reden om die steegjes aan te gaan pakken. Er ligt nu een mooie brief van het college, dus dank daarvoor in ieder geval. Daarin zie en lees je hoeveel mooie gangen en stegen Groningen in de binnenstad rijk is en dat er ook een wereld te winnen valt. Dat betekent dat het geld kost. Dat beschrijft het college ook. De oplossing van het college is op dit moment om zoveel mogelijk gangen en stegen mee te nemen in de huidige ontwikkelingen in de binnenstad. Dat zien we bijvoorbeeld ook - dat werd net al even gezegd - in de Ooster- en Gelkingestraat. Daar ligt nu een plan en er wordt het een en ander meegenomen in die plannen. Dat is volgens mij hartstikke mooi. Dus hulde voor het college dat ze daar al mee bezig zijn.

00:23:33

Voorzitter: Dat is een direct een interruptie Student en Stad.

00:23:35

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel. Het klopt inderdaad dat college zegt: "We gaan zo veel mogelijk mee proberen te nemen wat we mee kunnen

nemen." Nou ligt er een heel groot project voor zowel de Gelkinge- als de Oosterstraat. Twee straten die heel veel gangen kennen. Van al die gangen kan er waarschijnlijk maar eentje meegenomen worden: de Donkersgang. Is dat dan een voldoende benutte koppelkans wat betreft de PvdA? Of is dat gewoon zonde, omdat je misschien later op dezelfde omgeving weer aan de slag zou moeten?

00:24:07

Voorzitter: Partij van de Arbeid.

00:24:08

De heer Tjepkema (PvdA): De PvdA is het er heel erg mee eens dat je die koppelkansen juist opzoekt. Dus werk met werk maken als je ergens bezig bent en dat je dan direct de gangen en stegen meeneemt die in zo een gebied zitten. Dat zou hier bijvoorbeeld ook nog wel kunnen als daar kansen voor zijn. Die kansen zien wij tegelijkertijd ook, dus eigenlijk zouden we een... Ik zie dat ik een vervolgvraag heb. Misschien is het goed om die eerst even te doen.

00:24:27

Voorzitter: Ik zat nog op een punt te wachten, maar we gaan naar de vervolgvraag van Student en Stad.

00:24:30

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Is één dag genoeg van die misschien wel 26 gangen?

00:24:36

Voorzitter: Partij van de Arbeid.

00:24:37

De heer Tjepkema (PvdA): Ik denk dus dat er echt meerwaarde inzit dat we hier nog een bredere aanpak van maken. Dat is ook waarom we het geagendeerd hebben. De PvdA ziet in ieder geval een grote meerwaarde in het breder aanpakken van die kleine stegen zoals het zo mooi in de brief beschreven is. Er liggen heel veel kansen. Volgens mij moeten we die kansen ook pakken. Ik heb daarover een gesprek gehad met ambtenaren, politie, ondernemers en architecten. We zouden dus met een voorstel willen komen om het breder aan te gaan pakken en het naar een iets hoger niveau te tillen.

00:25:03

Voorzitter: Dan gaan we naar een interruptie van D66.

00:25:06

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Dat er kansen liggen om de Groningse gangen - ik vind ze eigenlijk gewoon Groningse gouden gangen - pareltjes te maken, dat weten we al. Dat staat ook in de brief. Mijn vraag is: er staan 70 gangen beschreven. Waar in deze gangen legt de PvdA de prioritering? Heeft dat ook te maken met de gangen waar de sociale veiligheid in het geding komt of leggen jullie een andere prioritering? Het lijkt ons niet realistisch om al die gangen in een keer om te toveren naar pareltjes.

00:25:44

Voorzitter: Ten behoeve van de tijd stel ik voor om eerst even naar de PVV te gaan. De PVV.

00:25:49

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u, Voorzitter. Ik verbaas me er wel een beetje over. Wij hadden eigenlijk gehoopt dat de PvdA als indienende partij hier helemaal niet mee akkoord zou gaan. Wij vinden het voorstel namelijk hartstikke mager. Nu u eigenlijk best wel blij bent met dit voorstel, vind ik het een beetje een symbool-motie voor de bühne. Hoe kijkt u daar zelf tegenaan?

00:26:18

Voorzitter: Dan gaan we eerst nog naar de VVD.

00:26:19

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Ook een beetje in het verlengde van de vraag van Student en Stad: u zou de gangen mooier willen maken en teruggeven aan de Groningers. Volgens mij hebben we ze niet afgepakt van de Groningers, maar dat is meer uw term en niet de term die bij mij past. Mijn fractie was best blij met de brief van het college en met name ook de realiteitszin die daaruit bleek. Ik zou het liefst overal gouden gangen van willen maken. We hebben bomen op de Grote Markt gepland en ik heb gekeken, maar er groeit geen geld aan. Dus op het moment dat de Partij van de Arbeid ervoor is om het breder aan te pakken, waar zou u dan de financiering vandaan willen halen? Volgens mij zegt de wethouder zonet en ook in de brief dat daar eigenlijk geen financiering voor is. Ik graag willen weten: het voorstel om ze allemaal aan te pakken, ten koste van wat gaan we dat dan doen?

00:27:15

Voorzitter: Graag reactie en daarna door met de woordvoering.

00:27:19

De heer Tjepkema (PvdA): Dank. Ik doe ze allemaal in een keer. Op de PVV en VVD zou ik in een keer kunnen zeggen, net als op D66: volgens mij moet je er prioriteit aanbrengen. Dus de ergste gangen en stegen op het eerste moment aanpakken. Tegelijkertijd richting de PVV: ik vind de brief mooi. Ik vind dat er een mooie uitvoering gegeven wordt in de zin van dat er heel mooi wordt geschetst hoe je dit zou kunnen doen. Dan ga ik nu door met een woordvoering, want dan komt er antwoord op de rest van de vragen. Ik zou willen voorstellen en met dat voorstel wil ik heel graag komen... Ik zou eigenlijk met de brede meerderheid die deze motie ingediend heeft willen voorstellen om de aanpak naar een hoger niveau te tillen. Bijvoorbeeld door studenten van Minerva te betrekken; door met de kleine steegjesroute te komen in samenwerking met Marketing Groningen; door prijsvragen uit te schrijven. Dat moet natuurlijk gedekt, want dat kost allemaal geld. Dat hebben we in de brief gelezen. Volgens mij zijn er verschillende potjes die we daarvoor aan zouden kunnen spreken en waarvoor ik in ieder geval wil kijken of dat mogelijk is.

00:28:11

De heer Tjepkema (PvdA): Dan heb je het over vrijvallende kapitaallasten voor het Uitvoeringsprogramma Binnenstad die jaarlijks vrijvallen op het moment dat daar iets niet gerealiseerd wordt. Dan heb je het over SIF-middelen voor kunst in de openbare ruimte. Dan heb je het eventueel over een potje van het gebied binnenstad. Dan heb je het ook over de samenwerking met ondernemers, zoals dat heel mooi in de Papengang is gedaan. Daar hebben ondernemers aan meegewerkt en is de gang mede op verzoek van de ondernemers aangepakt. Zij hebben ook geholpen aan de

financiering. Tegelijkertijd voeg ik daar nog aan toe dat het volgens mij mooi is om ook naar co-financieringsmogelijkheden te kijken. Ik heb die ondernemers al even genoemd, maar er zijn ook organisaties zoals We the North waarmee bijvoorbeeld in het Oosterpark een hele hoop is gedaan. Daar is ook geld en subsidie vandaan gekomen. Volgens mij zouden we die hier ook bij moeten betrekken. Volgens mij heb ik daarmee alle vragen beantwoord en ben ik door mijn woordvoering heen. Ik zou nog wel willen zeggen: we hebben met zijn allen een hele mooie motie aangenomen. Ik zou het heel mooi vinden om met zijn allen hiernaar te kijken en tot een goed voorstel komen. Dank.

00:29:09

Voorzitter: Helder. De volgende fractie voor woordvoering? Het CDA.

00:29:13

Mevrouw Armut (CDA): Dank. Voorzitter. Wij hebben de motie vorig jaar mede ingediend. Dat is hoofdzakelijk vanwege de zorgen die het CDA heeft op het gebied van veiligheid binnen de gemeente. De ondermijning en onveiligheid vragen om een heel gerichte aanpak op allerlei vlakken. Zo ook in de stegen of in de gangen, hoe je ze ook wil noemen. We weten allemaal wel dat er hele gure steegjes zijn, waarvan je weet dat je ze maar beter kunt vermijden. Los van de situatie op het gebied van veiligheid die zich afspeelt in de stegen, ligt de gemeente er op veel plekken gewoon heel vuil en slordig bij. Dat is niet alleen in de binnenstad. Hoewel je je door graffiti misschien niet onveilig voelt, is het gewoon doodzonde als je aan de zijanten van sommige mooie oude monumentale panden kijkt. Wat het CDA betreft hebben de gangen die OOV en de politie als prioriteit aanmerken ook echt prioriteit. Punten een en twee, zoals in de ambitieladder staan beschreven, zouden eigenlijk gewoon de basis moeten zijn. Denk aan verlichting en het weghalen van afval. De overige zaken als groen en kunst zijn een zeer welkome bijkomstigheid. Dat kunnen we alleen maar aanmoedigen. Gezien het gebrek aan financiële middelen is het wel lastig, want het geld is er nou eenmaal nog niet genoeg.

00:30:21

Voorzitter: Dat is een interruptie van de Partij van de Arbeid.

00:30:24

De heer Tjepkema (PvdA): Wellicht ben ik iets te vroeg, want het CDA gaat nog door over de financiële middelen. Ik vraag me toch even af: natuurlijk zijn de middelen schaars. Je moet goed kijken en prioriteiten leggen. Dat zegt het CDA ook. Tegelijkertijd kan ik me voorstellen dat als je iets verder dan de basisaanpak gaat door het iets pragmatischer aan te vliegen, dat je steegjes levendiger maakt en dus criminaliteit op een betere manier weert. Is het CDA dat met mij eens?

00:30:46

Mevrouw Armut (CDA): Dat ben ik zeker met de Partij van de Arbeid eens. We proberen het optimistisch in te zien wat betreft financiering. Daar zou ik nog op komen. Ik denk dat je dat inderdaad samen moet aanpakken. Even kijken, waar was ik? Dat het geld er nog niet genoeg was, maar dat we ook manieren zien om iets meer te realiseren dan nu mogelijk lijkt. Ik denk dat de Partij van de Arbeid daar misschien wel blij van wordt, want daarin sluiten onze verhalen best wel goed aan. Wij zien het enerzijds namelijk het heel erg zitten om met buurtbewoners, kunstinstellingen, ondernemers, mbo-scholen en noem maar op, de samenwerking

aan te gaan. Er zijn veel mensen volgens het CDA bereid om hun steentje bij te dragen aan het mooier en prettiger maken van hun eigen leefomgeving. Dat dit voor veel stegen moet gebeuren is een kans om mensen erbij te betrekken. Anderzijds is er ook meer geld nodig vanuit de gemeente. Willen wij veiligere stegen en een prettigere leefomgeving, dan moeten we ergens een keer boter bij de vis doen. Het gaat om hele grote bedragen, vooral de eenmalige investering. Wij denken dus graag met de Partij van de Arbeid mee of er ergens toch meer mogelijk is. Tot zover.

00:32:00

Voorzitter: De volgende woordvoering? De Stadspartij.

00:32:05

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Wat ons betreft is de collegebrief als beantwoording op de motie niet alleen duidelijk, maar ook best wel realistisch. Ten tijde van de motie die werd ingediend tijdens het begrotingsdebat hebben wij hem niet mede-ingediend. Wij hadden zorgen over het feit dat er maar één onderdeelje uit het rapport van Tops en Van der Torre geplukt werd, terwijl we het hele rapport niet besproken hadden. Nou nam de burgemeester die zorg tijdens dat debat wel een beetje weg en hebben we de motie alsnog gesteund. Als ik nu een extra wensenlijstje hoor van de Partij van de Arbeid en zie wat het college nu heeft voorgerekend wat alleen de uitwerking van die motie al gaat kosten, baart onze fractie dat wel zorgen. Dan ben ik het eens met mevrouw Jacobs dat het geld een beetje op aan het raken is.

00:32:55

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): In die zin kan ik mij aansluiten bij de woorden van het CDA dat het wat ons betreft logisch is dat gangen en stegen die nu al bij de politie op de prioriteit worden aangemerkt en ook bij OOV in beeld zijn, om daar juist werk van te maken. Op zich is het logisch om het onder te brengen bij het Uitvoeringsprogramma Binnenstad. Dat betekent wat ons betreft wel dat daar extra geld voor vrijgemaakt moet worden. Als je in dat Uitvoeringsprogramma iets toevoegt, dan kun je ergens anders iets niet meer doen. Dus daar zouden we misschien niet eens zozeer van het college, maar vooral van de indieners van dit verzoek waarvoor we dit nu bespreken, toch vragen om naar te kijken. Ga dan ergens anders iets niet doen, waardoor zo een anderhalf miljoen nodig is voor de extra wensen die we net horen en ga daarnaar op zoek.

00:33:44

Voorzitter: Ik hoorde de punt al een tijdje geleden, maar de Partij van de Arbeid heeft een interruptie.

00:33:52

De heer Tjepkema (PvdA): Dank, Voorzitter. Ik denk dat ik net een aantal manieren heb genoemd om de kosten misschien te drukken of in ieder geval potjes daarvoor te vinden. Ik wil echt op zoek naar dekking. Ik kom hier niet met een blanco check aanlopen. Ik wil daar echt even goed naar kijken. Ik vraag zelfs aan partijen of ze daarnaar mee willen kijken in ieder geval. Ik denk dat de extra wens die ik net op tafel heb gelegd, dat het mogelijkheden zijn om de kosten licht te drukken en juist op hetzelfde moment mooi de samenwerking met de Groningers en de ondernemers te zoeken. Is de Stadspartij dat met mij eens? Als laatste: 1,5 miljoen is een groot bedrag. Tegelijkertijd, als je het spreidt over de jaren - je gaat natuurlijk niet in een

jaar al die steegjes aanpakken. Daar hebben we de capaciteit ook helemaal niet voor - dan valt het wellicht nog wel weer wat mee. Is de Stadspartij dat ook met mij eens?

00:34:32

Voorzitter: De Stadspartij.

00:34:34

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u, Voorzitter. Op dat eerste punt ben ik het op zich met u eens dat het slim is om naar andere manieren te kijken om dit te financieren. Minerva is dan misschien een mooi voorbeeld, waarbij we inderdaad niet de monumentale panden moeten gaan voorzien van graffiti, hoe mooi dat soms ook kan zijn. Alleen vind ik niet dat wij als raad op zoek moeten gaan naar dekking. Als dat uw wens is, dan zou u dat gewoon bij het college neer kunnen leggen. We moeten ook niet vergeten dat - los van de hotspots die nu in beeld zijn en dat het nu vooral over de binnenstad gaat - er meerdere plekken en buurten in onze gemeente zijn waar ook ondermijning plaatsvindt. Daar moeten we onze ogen niet voor sluiten. Ons alleen concentreren op de binnenstad zouden we moeten voorkomen. Dus daarom vind ik het logisch - wat het college nog niet zozeer in de reactie heeft aangegeven, maar wat ik wel net heb gezegd - concentreer u eerst op de hotspots die de politie aangeeft en neem dan misschien ook hotspots in andere delen van de gemeente mee.

00:35:37

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): In bredere zin, Voorzitter: vroeger kenden wij het principe schoon, heel en veilig. De Broken Window-theorie, waar die gangen- en stegenaanpak onderdeel van is, is daar een klein onderdeel van. Dan kom ik misschien in bredere zin toe aan de wensen van de Partij van de Arbeid. De gemeente Groningen zou eigenlijk in bredere zin weer terug moeten gaan naar schoon, heel en veilig. Misschien daar een actieplan voor gaan bedenken en meer geld voor vrijmaken. Dan komen de ideeën die de PvdA aanvullend heeft, denk ik, vanzelf. Dat gaat over een integrale aanpak en meer bewonersparticipatie. Dan zorgen we gewoon dat de hele stad en de hele gemeente weer op orde is. Het gevoel van onveiligheid beperkt zich niet alleen tot gangen en steegjes. Dat gebeurt ook 's avonds in wijken, bosjes en speeltuinen waar overlast ervaren wordt. Daar moeten we onze ogen niet voor sluiten. Dank u wel, Voorzitter.

00:36:31

Voorzitter: Volgende woordvoering? De VVD.

00:36:33

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Net als de Stadspartij waren wij best content met het antwoord van het college in ieder geval als reactie op onze motie. Ik kan mij namens de VVD vrij goed aansluiten bij de woordvoering van het CDA. Ons idee om de motie mede in te dienen heb ik destijds met de heer Bushoff zo besproken. Het ging hem er niet om dat wij pareltjes van al onze stegen wilden maken, maar het zat heel erg gekoppeld aan de bevinding van Tops en Van der Torre en OOV of dat er inderdaad een onveilige situatie in de gangen en stegen is. Dat houdt niet in dat wij er geen pareltjes van zouden willen maken. Maar goed, dan zitten we toch met die geldboom en ambitie. Als we het hebben over schoon, heel en veilig, dan is dat wat mij betreft een prima basisniveau om mee verder te gaan. Wij denken dat we ons daarmee moeten beperken. Dat we inderdaad bij de aanpak

kijken hoe de veiligheid vooral verhoogd wordt. Dat we ze eventueel willen upgraden is wat ons betreft echt een tweede fase. Voor ons heeft de veiligheid op dit moment hoge prioriteit. Wij willen vooral niet voorbijgaan aan datgene wat in de brief staat, dat het eigendomsverhaal natuurlijk ook een rol speelt. Het is niet zo dat de gangen en stegen en alles wat daar omheen zit eigendom van de gemeente is en dat de gemeente daar vrijere keuzes in kan maken.

00:38:03

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de Partij van de Arbeid.

00:38:08

De heer Tjepkema (PvdA): Dank u, Voorzitter. Ik heb een vraag aan de VVD. Ik ben ook content met de brief. Het probleem zit volgens mij in de middelen. Als je meer steegjes aan wilt pakken zul je daar meer middelen voor beschikbaar moeten stellen. Ziet de VVD met mij dat er gebieden zijn in de binnenstad waar zich steegjes bevinden die wellicht ook in de prioriteitenlijst vallen die de VVD hanteert, die deze aanpak niet krijgen op het moment dat je het niet iets verbreed hebt ten opzichte van hoe dat nu in die brief is gezegd? Dus dat je daar iets van middelen voor zoekt? Dat is vraag één en de tweede vraag is: ziet de VVD met mij en met bijvoorbeeld stadsmakers met wie ik hierover gesproken heb, dat als je het naar een iets hoger niveau tilt - dus als je het wat programmatisch aanpakt, bijvoorbeeld als je ondernemers de kans geeft om in stegen iets van een kiosk of iets moois daarin te zetten - het niet alleen maar een parel is voor de Groningers - wat het absoluut wel is - maar dat het ook juist die criminaliteit weert? Ik snap dat we prioriteiten aan moeten leggen en dat het geld niet oneindig is, maar is de VVD dat wel met mij eens?

00:39:03

Voorzitter: De VVD.

00:39:03

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Misschien is dat een woorden-discussie waarbij we voorbijgaan aan de inhoud. Wat ik een beetje proef bij uw woorden is dat u ze vooral heel erg mooi wil maken, waar ik ze graag veilig wil maken. Voor de veiligheid zou ik niet in elke steeg een bouwlamp willen zetten, maar in de basis maakt dat het bijvoorbeeld veiliger. Dat is niet precies wat ik bedoel, terwijl ik denk dat u veel meer doet. Om even in het simpele voorbeeld te blijven is een bouwlamp wel wat goedkoper dan wat u wilt. Dat is misschien een verkeerde aanname, maar ik heb het idee dat uw wens een heel stuk duurder is dan mijn basale veilige steegjeswens. Daar zouden we met elkaar over in gesprek moeten gaan. Wat mij betreft - juist gelet op de financiële positie van de gemeente - zou ik, zoals het CDA ook zei, willen inzetten op het verhogen van het basale veiligheidsniveau in de steegjes, zodat mensen daar veilig - ook mijn zeventienjarige dochter - door steegjes kunnen lopen. Dus dat daar geen rotzooi en dat soort dingen ligt in plaats van dat andere. Dat is ook de winstwaarschuwing om het volgende voorstel van u weer breed te steunen. Op het moment dat u daar de mooiste verblijfsplek van Groningen van zou willen maken, zou ik zeggen: volgens mij hebben we andere prioriteiten. Tot zover mijn woordvoering.

00:40:23

Voorzitter: De volgende woordvoering? De ChristenUnie.

00:40:30

Mevrouw Matz (ChristenUnie): Bedankt voor het woord. De ChristenUnie begrijpt uit de brief dat het op dit moment niet mogelijk is om alle steegjes en gangen aan te pakken, maar is het met de initiatiefnemers eens dat een wat concretere aanpak wenselijk is. Wij zouden ook met oog op de eventuele kosten graag een duidelijke prioritering willen zien van steegjes die we wel aanpakken. Daar hebben we ook wat gedachten over. De belangen waar het hier veel over gaat vat ik even samen als veiligheid en verfraaiing. Over de veiligheid is al veel gezegd en we sluiten ons aan bij wat hierover gezegd is. We hebben ook behoefte aan wat meer duidelijkheid om welke steegjes het precies gaat en over welke vorm van ongewenst gedrag we het hebben. In de brief gaat het vooral over de Gele Loper, maar wij vinden het belangrijk dat niet alleen de binnenstad wordt meegenomen, zoals ook de Stadspartij zeer terecht heeft opgemerkt. Ook in andere wijken in de stad zijn er gure steegjes waar bewoners overlast ervaren. Ook steegje en gangen waarbij de veiligheid niet direct in het geding komt verdienen wat ons betreft aandacht, ook als dat geld kost.

00:41:38

Mevrouw Matz (ChristenUnie): Het zou mooi zijn als bij de aanpak van aan steegjes en gangen grenzende straten - zoals nu ook bij de Oosterstraat - de steegjes meegenomen worden als integraal onderdeel van het project. Verder willen wij, net als het CDA en anderen, ervoor pleiten dat ideeën vanuit omwonenden, ondernemers en andere belanghebbenden worden gestimuleerd. Als inwoners een goed idee hebben - of het nou gaat om wat meer groen, een bankje neerzetten of een muurschildering, daar zijn we groot fan van bij de ChristenUnie - dan zou de gemeente daar middelen voor beschikbaar moeten stellen. Bijvoorbeeld naar het voorbeeld van het initiatief Tegelwippen of iets als Groningen Geeft Warmte. Tot slot zou er nagedacht kunnen worden over welke stegen eventueel zouden kunnen dienen als Hall of Fame voor street art. Dus vrijplaatsen waar je legaal graffiti mag spuiten. Kortom, maak een concreet plan voor plekken waar dit vanuit veiligheidsoogpunt gelijk noodzakelijk is om iets aan te pakken en kijk hoe je de samenwerking met omwonenden, ondernemers en kunstenaars kunt stimuleren.

00:42:45

Voorzitter: Toch nog een interruptie. Eerst van Student en Stad. Nee? De VVD.

00:42:53

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Ik hoor u zeggen over het verfraaien van gangen en stegen en over kunst en graffiti en dat soort dingen. Hoe kijkt u aan tegen kunst en graffiti op monumentale panden en op panden die niet in het eigendom van de gemeente zijn? Ik heb er in mijn woordvoering ook aandacht aan besteed dat het natuurlijk niet allemaal eigendom van de gemeente is. Hoe ziet u dat voor zich?

00:43:16

Voorzitter: De ChristenUnie.

00:43:16

Mevrouw Matz (ChristenUnie): Bedankt. Wij worden natuurlijk weinig enthousiast als iemand zou bedenken om op het stadhuis graffiti aan te brengen. Het is natuurlijk ook lastiger bij panden die in particulier bezit zijn. Tegelijkertijd bieden juist de steegjes, wat ons betreft, een mooie gelegenheid om hier samenwerking op te

zoeken. Ook van de eigenaren van de panden en als het lukt via de gebiedsteams misschien met groepen jongeren die daar actief zijn.

00:43:49

Voorzitter: Dan gaan we naar de volgende.

00:43:49

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Heel kort. De parafrasering van het stadhuis is een beetje flauw, want dat is niet wat ik bedoel. U weet ook dat in gangen en stegen monumentale panden staan waar je geen graffiti op kunt aanbrengen en die ook nog eigendom van een ander zijn. Daar hoor ik u eigenlijk niet op ingaan.

00:44:09

Voorzitter: ChristenUnie, wilt u daar nog op reageren? Dan gaan we naar de volgende woordvoering. Zou u de microfoon uit willen drukken? De volgende woordvoering? D66.

00:44:23

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. De Groningse historische gangen zijn verborgen schoonheden die van oudsher deel uitmaken van het stedelijk leven en onze openbare ruimte. Het afgelopen jaar hebben wij deelgenomen aan de ondermijningswandeling van de politie en brandweer. Een van de opvallende punten was namelijk de verloedering en verwaarlozing van bepaalde gangen en ook particuliere gebouwen die het gezicht zijn of deel van het gezicht zijn van onze binnenstad. We zijn nog steeds van mening dat dergelijke verloedering niet bijdraagt aan de sociale veiligheid of de aanpak van ondermijning. Daarom hebben wij destijds de motie mede-ingediend.

00:44:58

Voorzitter: U heeft direct een interruptie. De SP.

00:45:01

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Ik ken D66 als een partij die staat voor de bruisende stad en dat echt een speerpunt maakt. Dan vraag ik mij af: juist dat soort plekken, de rafelranden van de stad, geven het ook karakter en zijn belangrijk voor dat bruisende karakter. Als ik D66 dan zo hoor, bent u dan niet bang dat die rafelranden in het geding komen?

00:45:29

Voorzitter: D66.

00:45:31

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Wat de SP zegt klopt. Wij zijn nog steeds dé partij die staat voor de bruisende culturele stad. Nee, dat denken wij niet. Wij hebben het hier over verloederde en verwaarloosde gangen en stegen, die zelfs door de politie en brandweer, maar ook in het rapport van Tops en Van der Torre worden aangewezen als plekken die de sociale veiligheid niet waarborgen of daaraan bijdragen en ook niet in de aanpak van ondermijning. Dat is wat wij hier proberen te zeggen. Daarom hebben wij destijds de motie mede-ingediend. Als ik door kan, Voorzitter? Wij begrijpen dat niet alle gangen tegelijkertijd kunnen worden omgetoverd naar Groningse gouden gangen of pareltjes, maar dit neemt niet weg dat we misschien iets meer creatief kunnen inzetten voor financiering. De PvdA

benoemde zojuist een paar voorbeelden en wij denken graag mee. Wij geven alleen wel de voorkeur qua prioritering aan de gangen die de politie en OOV aanwijzen en die niet bijdragen aan de sociale veiligheid. Dus om deze als eerste aan te pakken. Er zijn genoeg voorbeelden in Europa te benoemen en ook buiten Europa, zoals Marrakech bijvoorbeeld. Het zou mooi zijn als we met een concreter voorstel komen waar de ziel en identiteit van de Groningse gangen meer naar voren komt. Dank u wel, Voorzitter.

00:46:55

Voorzitter: De volgende woordvoering? Student en Stad.

00:46:58

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Onze stad is inderdaad rijk aan historie, cultuur en levendigheid, maar helaas zien we dat de prachtige gangen die deel uitmaken van ons gezamenlijke erfgoed ernstig verwaarloosd worden. Wij vinden het daarom van belang dat deze stegen of gangen en hun grote cultuurhistorische waarde weer in ere hersteld worden. Ze moeten uitnodigen om te bezoeken en te dwalen, zodat de binnenstad als geheel daarvan aantrekkelijker wordt. Allereerst willen wij benadrukken dat juist studenten, bijvoorbeeld studenten van Minerva, een belangrijke rol kunnen spelen in het opwaarderen van deze gangen. Kunst kan een krachtig middel zijn om de stegen nieuw leven in te blazen. We zijn blij dat de PvdA heil ziet in dit idee. De slechte staat van deze gangen heeft niet alleen invloed op de fysieke staat van de stegen, maar ook op de sociale controle en de veiligheid, met name in het uitgaansgebied. Daarom vinden wij het zeer terecht dat deze gangen een hogere prioriteit krijgen in de aanpak. Een perfect voorbeeld hiervan is natuurlijk de Papengang waar het uitgaansleven en het gevoel van veiligheid in de nacht flink zijn verbeterd.

00:48:08

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dit heeft niet alleen positieve effecten op de lokale economie, maar draagt het ook bij aan het welzijn van onze inwoners. We willen daarom ook pleiten voor een bredere en meer structurele aanpak, waarbij we het succes van de Papengang als inspiratie kunnen gebruiken. Het is belangrijk om juist de kunstenaars, de KHN en de GCC hierbij te betrekken. Nog belangrijker, we moeten erkennen dat de openbare gangen in gemeentelijk eigendom - dat zijn er 48 - juist onze directe verantwoordelijkheid zijn. Ik snap dat we niet alle gangen kunnen aanpakken, maar wij zijn hier als gemeente wel aan zet. We waarderen dat er een ambitieladder is gemaakt en dat de gangen en stegen gekoppeld worden aan grotere binnenstadsprojecten, al vind ik wel de koppeling met het project rondom de Gelkinge- en Oosterstraat vrij summier en toch ook wel onvoldoende. Wij denken dat er juist met co-financiering of via de City Deal Dynamische Steden, waar Gelkingestraat onderdeel van is, veel meer mogelijk is. Mijn vraag is dus aan het college om dit uit te zoeken.

00:49:07

Voorzitter: Een interruptie van de Partij van de Arbeid.

00:49:10

De heer Tjepkema (PvdA): Dank, Voorzitter. Toen ik het navroeg heb ik begrepen dat er ook wat doodlopende gangen en stegen zijn, dus dat het in die zin misschien niet de prioriteit heeft, omdat je niet van de ene naar de andere plek gaat en er niet

zoveel mensen doorheen komen. Is het dan niet logisch dat ze misschien niet zo hoog op de prioriteitenlijst staan wat Student en Stad betreft?

00:49:30

Voorzitter: Student en Stad.

00:49:32

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Ja hoor, zeker logisch. Zoals ik zei kun je ze niet allemaal aanpakken, dus je moet prioriteren. Wij vinden het heel goed dat juist ook stegen en gangen in het uitgaansgebied de prioriteit krijgen. Niet alleen de gangen zelf, maar ook de gevels en muren van panden rondom de gangen dragen natuurlijk bij aan het aanzicht van de stad. Die zijn veelal in particulier eigendom, zoals ook de VVD aangaf. Wij stellen voor om de eigenaren te motiveren om deze op te knappen door bijvoorbeeld het organiseren van een eenmalige grote graffiti verwijderactie of een andere gezamenlijke opknop-actie om juist op deze manier in een klap zowel de gangen als de gevels een nieuwe impuls te geven. Tot slot, we begrijpen dat het een financiële kwestie is en dat er op dit moment geen financiering is. Dan maakt het de aanpak eigenlijk niet echt een aanpak als we weinig kunnen doen. Wij denken dat er serieuze kansen liggen en dat het investeren in ons erfgoed en dus tegelijkertijd de veiligheid van te groot belang is om het hierbij te laten. De Papengang laat zien dat het kan in gezamenlijkheid, dus we roepen dan ook op om samen te zoeken naar een structurele aanpak met creatieve oplossingen en financiële mogelijkheden. Dank u wel.

00:50:44

Voorzitter: De volgende woordvoering? De Partij voor de Dieren.

00:50:49

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Er is al veel gezegd en ik sluit me volledig aan bij de zorgen die we hebben op bepaalde gangen als het gaat om sociale veiligheid. Wat mijn fractie betreft is het dan ook goed om te kijken waar je de prioritering in aanbrengt als het gaat om een aantal gangen waar de sociale veiligheid vergroot kan worden. Ik heb de ondermijningswandeling al een keer gewandeld. Het is denk ik op een hand te tellen waar je die sociale veiligheid zou kunnen verhogen. Daarnaast sluit ik me aan bij het punt wat mevrouw Goodijk van Student en Stad net maakte. Dat vind ik denk ik wel interessant om het wat breder te bekijken dan alleen die gangen als het gaat om de hele binnenstad en het opknappen van bepaalde locaties en als we gaan kijken zo meteen naar de Ooster- en Gelkingestraat. Heel veel van die panden die niet in gemeentelijk eigendom zijn... De mevrouw van de VVD gaf net aan dat we natuurlijk geen graffiti kunnen spuiten op particulier eigendom. Dat is bovendien strafbaar en moeten we ook niet willen. Ik denk dat veel van die panden in particulier eigendom best een likje verf kunnen gebruiken. Wat mijn fractie betreft is het wel aan het college om het gesprek te zoeken met eigenaren van panden om hun bijdrage te leveren aan het opknappen van deze stad. Dat hoeft niet alleen maar allemaal uit publieke middelen te komen. Dat is nog een oproep wat mijn fractie betreft en daar wil ik het graag bij laten.

00:52:03

Voorzitter: De volgende woordvoering? De SP.

00:52:08

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Wat de SP betreft verdienen de gangen van Groningen onze aandacht. Het zijn bijzondere stukken stad met grote potentie. Tegelijkertijd, wat ik net ook al duidelijk maakte met de interruptie, heeft onze stad ook zijn rafelranden nodig. We moeten niet alles willen aanhaken en het zijn juist die plekken die een stad dit karakter geven. Zonder donker, is er dan wel licht? De aanpak die het college voorstelt vindt de SP-fractie voor nu voldoende. Alle gangen nu opknappen is een groot project waar nu het geld niet voor is, zeker met de dreigende zware tijd voor de gemeentefinanciën.

00:52:50

Voorzitter: Er is een interruptie van D66.

00:52:53

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. U had het net over financiën en daarvoor over 'zonder donker is er geen licht'. Dan ben ik wel benieuwd hoe u kijkt naar wat er destijds in het rapport stond over bepaalde gangen die niet bijdragen aan de sociale veiligheid en de aanpak van ondermijning. Bent u het met mij eens dat een prioritering van deze bepaalde soort gangen misschien voorrang zouden moeten krijgen bij de aanpak?

00:53:19

Voorzitter: De SP.

00:53:21

De heer De Waard (SP): Dan wil ik het bij deze graag even rechtzetten dat het natuurlijk ook de aandacht van de SP-fractie heeft. De veiligheid in de binnenstad moeten we vergroten en die gangen zijn er onderdeel van. Volgens mij is er al een prioritering. Dat stond in ieder geval volgens mij wel in de brief en daar moeten we inderdaad gewoon mee aan de slag.

00:53:42

Voorzitter: Nog een interruptie van de Partij van de Arbeid.

00:53:44

De heer Tjepkema (PvdA): Dank, Voorzitter. Volgens mij zegt de SP twee tegenovergestelde dingen. De SP wil graag die gangen wel aanpakken als dat bijdraagt aan de veiligheid. Tegelijkertijd lezen we dat er gewoon geen geld is om dat op elke plek te doen. Er zitten ook gangen en stegen tussen die misschien wel in de prioriteitenlijst vallen waarvan bijvoorbeeld de politie ook aangeeft dat het belangrijk is. Tegelijkertijd wil de SP daar misschien geen geld voor beschikbaar stellen. Hoe moet ik dat met elkaar rijmen? Want volgens mij als er mogelijkheden zijn om dat te financieren om tot een aanpak te komen waarbij je inderdaad iets bijdraagt aan de veiligheid in de binnenstad, dan moeten we daar toch gewoon voor gaan?

00:54:16

Voorzitter: De SP.

00:54:18

De heer De Waard (SP): Wat de PvdA-fractie net ook al zei zijn er verschillende vormen om dat te financieren. We willen graag het college oproepen om daar vooral naar te kijken. Dan vooral in samenspraak met Minerva bijvoorbeeld en mbo-instellingen gericht op kunst, om die dan een plek te geven. Tegelijkertijd zijn het

zware financiële tijden die eraan komen en er gaat al best veel geld naar de binnenstad. Dus voor nu zien wij weinig ruimte om er vanuit de gemeente nog veel meer geld in te gaan steken. Dat is een probleem. Daarnaast hopen we inderdaad dat de GCC en andere verenigingen en ondernemers daaraan bijdragen, want zij plukken immers ook de vruchten van een aantrekkelijke stad.

00:55:09

Voorzitter: Er is nog een interruptie van de Partij van de Arbeid.

00:55:11

De heer Tjepkema (PvdA): Dat begrijp ik, Voorzitter. Geld groeit niet aan de bomen. Tegelijkertijd heb ik net een aantal mogelijkheden genoemd waarbij ik denk dat je met bestaande potjes die er al zijn een extra slag kan slaan. We hebben nu een brief vanuit het college. Ik denk dat daar een mooie plus op kan. Als raad gaan we daar ook over, dus dat is mijn voorstel en je kunt het spreiden over meerdere jaren. Vind ik de SP dan echt niet aan mijn zijde om daar in ieder geval naar te kijken op het moment dat we met zo een voorstel willen komen?

00:55:38

Voorzitter: Nog een interruptie van de VVD.

00:55:40

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Volgens mij zegt de SP een groot deel van wat ik namens de VVD zei. U zegt dat de prioriteit eigenlijk bij basisveiligheid moet. U had het ook over rafelranden en we zien natuurlijk wel dat rafelranden de randen van de veiligheid opzoeken. Bent u het met mij eens dat we daar de prioriteit op moeten stellen, anders dan bij het heel mooi maken? Heb ik u dat horen zeggen en dat we daar dan in moeten temporiseren? Klopt dat of heb ik een verkeerde conclusie getrokken?

00:56:10

Voorzitter: De SP.

00:56:15

De heer De Waard (SP): Om even dat laatste als eerste te nemen: dat is een goede vraag. De veiligheid en het mooi maken van stegen zou goed hand in hand kunnen gaan. Tegelijkertijd staat veiligheid wel voorop, wat de SP betreft. Het een hoeft het ander in die zin niet uit te sluiten. Om terug te komen op de PvdA: het geld groeit inderdaad niet aan die bomen op de Grote Markt. We houden het in de gaten, maar tot nu toe is dat helaas niet zo. Er zijn verschillende manieren om dat te financieren. Er zijn ongetwijfeld verschillende potjes. Zo technisch diep zit ik er niet in. We moedigen het college aan om te kijken hoe we dat financieren en we kijken graag mee, samen met de PvdA, hoe we dat kunnen gaan doen.

00:57:18

Voorzitter: De volgende woordvoering? De PVV.

00:57:19

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u wel, Voorzitter. Wij hebben deze motie niet mede-ingediend. Wij hebben er wel voorgestemd in november 2022. De hele aanpak om het gangen en stegen plan op basisniveau te brengen is maar anderhalf miljoen. Het is een kwestie van prioriteiten stellen of je veiligheid hoger op de agenda wilt of niet.

Het college claimt dat het geld er niet is, maar zet wel voor tonnen bomen op de Grote Markt. Veiligheid is een hoofdprioriteit voor de PVV en er is nou eenmaal veel overlast en onveiligheid in onze stad. Dit geld kan ook worden onttrokken aan het Stedelijk Investeringsfonds. Er zijn al heel veel mogelijkheden genoemd waar geld vandaan kan komen. Wij willen ook graag meedenken. Er kan ook extra geld vanuit veiligheid worden gehaald. Daarbij kan er worden gekeken of het Rijk nog een subsidie heeft liggen voor extra veiligheid. Wanneer de veiligheid vergroot wordt en er zijn minder incidenten in de stad, dan kost dit ook minder politie- en boa-capaciteit. Dit scheelt op langere termijn kosten.

00:58:25

Mevrouw Blauw (PVV): Daarbij kan er nog extra geld uit de jaarrekeningen wat over is bij de jaarrekening vanwege structurele onderbesteding wat elk jaar wordt gereserveerd. Het college geeft in de brief aan dat een brede aanpak van alle gangen en stegen financieel niet haalbaar is. Om toch kansen te pakken wordt bij de uitvoering van een herinrichting project binnenstad of ontwikkellocatie in de binnenstad een voorstel uitgewerkt in welke mate de stegen en gangen in het betreffende gebied kunnen worden meegenomen. Met deze analyse is op zich niets mis, maar het voorstel van het college vinden wij wel echt mager door aan te geven dat dit plan wordt meegenomen in de herinrichting van de binnenstad. Wij vinden dat als de raad hiermee akkoord gaat, dan laten ze de prioritering volledig aan het college over en bepalen zij of wij iets niet of wel willen doen. Dat was het wat mij betreft.

00:59:19

De heer Hekert (Partij voor het Noorden): Dank u, Voorzitter. Toen mijn fractie in november 2022 die betreffende motie steunde, koesterden wij de hoop dat de kleine steegjes-aanpak zou leiden tot de revitalisering van de gangen in onze gemeente. Net zoals dat bij de Papengang is gebeurd. Nu, in 2024 alweer, steunen wij de betreffende motie nog steeds en is het teleurstellend om te horen dat de benodigde middelen voor deze aanpak momenteel niet voorhanden zijn. Men moet niet uitgeven wat er niet is, maar we hopen dat er alsnog een alternatieve aanpak gevonden kan worden en daar staan we zeker voor open. Dank u wel.

00:59:56

Voorzitter: De laatste woordvoering voor GroenLinks.

00:59:57

Mevrouw Hillekens (GroenLinks): Dank, Voorzitter. Wat GroenLinks betreft kunnen we ons wel vinden in de lezing van het college om het zoveel mogelijk te betrekken bij bestaande projecten. We zien vooral hobbels in het proces, omdat je natuurlijk veel met particuliere eigenaren in gesprek bent. Als je al in gesprek bent omdat je de buurt of de straat gaat aanpakken, lijkt ons dat een mooi moment om dat erin te fietsen. Over alternatieve manieren van financiering willen we natuurlijk meedenken. Co-financiering kan een optie zijn, maar wij zijn op dit moment niet bereid om de portemonnee te trekken voor dit probleem.

01:00:30

Voorzitter: Nog een interruptie van de Partij van de Arbeid.

01:00:34

De heer Tjepkema (PvdA): Ik vraag me dan even af: waarom is GroenLinks niet bereid om de portemonnee daarvoor te trekken? Je ziet dat er gedeeltes in de binnenstad zijn waar de steegjes op dit moment niet aangepakt worden met die aanpak. Ik ben heel blij met de basishouding van het college dat zij dit meenemen in de aanpakken die er al liggen. Er zijn ook gedeeltes in de binnenstad waar dat simpelweg niet mogelijk is, omdat daar op dit moment geen werk gemaakt wordt. Hoe kijkt GroenLinks daarnaar?

01:01:00

Mevrouw Hillekens (GroenLinks): Ten eerste kijkt GroenLinks verder dan de binnenstad. Wij denken ook niet dat het probleem opgelost wordt, maar wel wordt verplaatst. Dat als wij gaan kijken hoe we criminaliteit kunnen aanpakken, we beter kunnen gaan kijken naar bestaanszekerheid en dergelijke om zo de aantrekkingskracht van criminaliteit - dat is een beetje het verkeerde woord - maar om zo daadwerkelijk criminaliteit te beperken. We denken dat waar het kan het heel mooi zou zijn om het mee te nemen, omdat het wel fijn is om comfortabel door de binnenstad te kunnen bewegen en door de andere steegjes in onze gemeente.

01:01:34

Voorzitter: Er is nog vervolgvraag van de Partij van de Arbeid en daarna een interruptie van Student en Stad.

01:01:38

De heer Tjepkema (PvdA): Ik ben het grotendeels eens met GroenLinks dat je juist moet investeren in bestaanszekerheid om criminaliteit tegen te gaan. Tegelijkertijd sluit het een het andere natuurlijk niet uit. Als je ziet dat de politie en allemaal andere belangrijke partners zeggen dat het belangrijk is om te investeren in die steegjes, dan is dat volgens mij een investering waar je geld voor uit mag trekken en kan het meevallen als je dat over de jaren spreidt. Is GroenLinks het niet met mij eens dat het gewoon wel zou moeten? Ik ben ook niet voor alleen investeren in de binnenstad. Dat is de Partij van de Arbeid ook niet, maar ziet GroenLinks dan niet dat dit een hele mooie investering is? Juist omdat er best wel wat gure plekken zijn in de binnenstad op dit moment.

01:02:18

Mevrouw Hillekens (GroenLinks): Even kijken, politiek is daadwerkelijk keuzes maken over waar je geld aan gaat besteden. Als wij mogen kiezen, dan gaan we niet deze investering hiervoor neerleggen. Ook wij zien natuurlijk de noodzaak. Dat is waarom ik aangaf dat onze fractie ervoor kiest om waar het mogelijk is aan te haken en natuurlijk te kijken wat je nog meer kan doen. Wij zien echt wat hobbels op het pad, voornamelijk in de proceskosten. Daarom zien wij juist de mogelijkheid om aan te sluiten op bestaande plannen.

01:02:48

Voorzitter: Dan hebben we nog een interruptie van Student en Stad.

01:02:53

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Volgens mij is GroenLinks altijd een partij die heel erg voor een bruisende binnenstad is en juist graag wil investeren in het uitgaansgebied en in gesprek wil gaan met de binnenstad ondernemers. Nou hebben

we bijvoorbeeld de Silent Disco Bar in de Gelkingestraat. Aan de achterkant zit de Donkersgang. Op de achterste muur van de Silent Disco Bar zit een openbare plasbak. Dat betekent dat er elke dag en nacht gepist en gebraakt - sorry voor mijn woorden - wordt tegen de muur van een van onze binnenstad ondernemers. Volgens mij is dat een van de zorgen die we serieus moeten nemen. Dan vind ik het toch jammer dat GroenLinks dit niet op een prioriteitenlijstje heeft staan. Kan mevrouw Hillekens uitleggen hoe dat strookt met de visie van GroenLinks?

01:03:41

Mevrouw Hillekens (GroenLinks): Zeker. Ten eerste ben ik heel blij dat deze mensen het in een plasbak doen en niet tegen de muur, want dat was wat daar voorheen gebeurde. Daarnaast lijkt het me goed om met zijn allen te kijken naar openbare toiletvoorzieningen en dergelijke. Ook ik loop inderdaad nog wel eens door de gang achter de Silent Disco Bar. Wat mij betreft is dat een plek waar je kunt zien dat de verlichting die recent is toegevoegd een gevoel van veiligheid biedt. Waar ik op terug wil komen is dat ik dus niet per se aangeef dat ik tegen het investeren ben in stegen en gangen, maar dat er wat onze fractie betreft niet een heel brede aanpak moet komen op dit proces. We moeten het integreren in bestaande plannen, juist omdat we dan al in gesprek zijn met ondernemers en particuliere eigenaren om het aan te pakken.

01:04:33

Voorzitter: Dan gaan we over naar het college.

01:04:37

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Dank u wel, Voorzitter. Ik loop even de partijen langs die een vraag hebben gesteld aan het college of die een opmerking richting college hebben gemaakt. Allereerst geeft het CDA in een hele heldere woordvoering een duidelijke prioriteit aan, namelijk: "Wij gaan voor veiligheid." Er zijn nog andere partijen die dat ook gezegd hebben. Dus volg de prioriteit van politie en zorg dat je die gangen eerst aanpakt. De ChristenUnie zegt ook: "Wij willen wel voor een heldere prioritering gaan. Of voor veiligheid of voor verfraaiing." Vervolgens plaatsen jullie ook een aantal bestellingen van: "Ga nou ook nog buiten de binnenstad kijken en ga nog een aantal andere dingen doen. Stel geld beschikbaar." Dat is nou echt, denk ik, wel lastig in deze situatie, waarin we juist te maken hebben met hele beperkte middelen. Ook richting D66 zou ik willen aangeven dat het niet verstandig is om op dit moment een aanpak te ontwikkelen. Dat ontraden we ook in deze brief. Op het moment dat wij een aanpak zouden gaan maken voor al deze stegen kost dat behoorlijk veel geld, omdat je daar veel mensen voor beschikbaar moet stellen vanuit het gemeentelijk apparaat, omdat er zoveel verschillende disciplines mee gemoeid zijn.

01:05:44

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Het tweede argument daarvoor is dat je het op dat moment niet kunt doen zonder de gebruikers, inwoners en ondernemers die om zo een gang of steeg heen wonen of ondernemen. Op het moment dat je dan hele gedetailleerd plannen gaat maken voor zo een gang of steeg en je gaat het volgens niet doen omdat je geen geld hebt, dan heb je wel verwachtingen gewekt die niet worden ingelost. Dat is nou juist wat we niet willen als stadsbestuur richting onze inwoners en ondernemers. Dus we denken dat het echt niet verstandig is om een

brede aanpak te ontwikkelen en een hele duidelijke prioritering uit te werken zonder dat er eerst middelen zijn. Ik denk daarmee dus dat het juist heel belangrijk is om te blijven inzetten op een meer incrementele aanpak. Dus dat we heel goed zien wat er in de binnenstad gebeurt en welke ontwikkel-kansen en zich aandienen. Ook welke gelegenheid het Uitvoeringsprogramma Binnenstad biedt om werk met werk te maken en dat je het juist op die manier moet gaan aanpakken. Op het moment dat je een kansrijke plek identificeert, dat je dan met elkaar zegt: "Laten we daar echt even energie opzetten met elkaar en aan de slag gaan." Dan houden we daarbij ook die verschillende ambitieniveaus aan, zoals we die onderscheid hebben in de brief die we gestuurd hebben aan de raad.

01:06:56

Voorzitter: Een vervolgvraag van de VVD.

01:06:58

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel. Ik hoor de wethouder zeggen dat een duidelijke financiering een voorwaarde is om nader aan de slag te kunnen gaan. De initiatiefnemer, de Partij van de Arbeid, zegt dat we verder zouden moeten gaan en heeft een hele hoop postjes genoemd wat mogelijkheden zouden zijn. Vindt u dat dan een voldoende onderbouwing of zegt u: "Ik zou eigenlijk echt willen: het kost 1,5. Vertel een even, waar komt die 1,5 miljoen vandaan?"

01:07:31

Voorzitter: De wethouder?

01:07:33

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Daar wilde ik eigenlijk naartoe in mijn afronding, Voorzitter. Wij blijven als college dus achter die incrementele aanpak staan. Ik wil wel een aantal suggesties die vanuit de PvdA en een aantal andere partijen zijn gedaan ter harte nemen. Wij willen zeker kijken op het moment dat wij aan de slag gaan met een gang of dat we die zouden kunnen meenemen in de aanpak, dat we dan kijken of er alternatieve financieringsmogelijkheden zijn. Zijn er samenwerkingspartners zoals bij de Papengang is gebeurd waarmee je toch iets mogelijk kan maken? Ik denk dat we ons dan echt specifiek moeten richten op de gang die we op dat moment voor ons hebben en niet op een aanpak voor het geheel. Tegelijkertijd hoor ik ook dat de heer Tjepkema in de raad een aantal medestanders vindt die wel zeggen dat er een aanpak moet komen. Dus ik zou me ook kunnen voorstellen dat een uitgewerkt dekkingsvoorstel wat zich richt op dat bedrag van anderhalf miljoen, door de raad betrokken kan worden bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

01:08:30

Voorzitter: Nog een vervolgvraag van Student en Stad.

01:08:34

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel. Het college geeft inderdaad aan dat in ieder geval bij de binnenstadsprojecten waar mogelijk al wel enkele gangen betrokken zullen worden. Mijn vraag is dan: stel, er is inderdaad een concreet project rondom een bepaalde gang voor ogen. Wil het college dan ook nadenken over manieren waarop we de eigenaren van omliggende plannen kunnen motiveren om

eraan bij te dragen om de muren en de gevels, die ook heel beeldbepalend zijn, op te knappen en dat bijvoorbeeld te faciliteren?

01:09:06

Voorzitter: De wethouder.

01:09:09

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Ik denk dat we dat moeten doen op het moment dat we daar zelf aan de gang zijn of op het moment dat iemand anders op die plek iets ontwikkelt. Er zijn volgens mij hele goede contacten tussen het team in de binnenstad en de ondernemers. Als er mogelijkheden zijn om een ondernemer te helpen om iets op te knappen en schoon te maken, dan is er altijd een gebiedsteam of een Uitvoeringsprogramma Binnenstad waarbij kan worden aangehaakt. Ik denk niet dat het op dit moment verstandig is ervoor te kiezen om daar een hele aanpak voor te ontwikkelen, maar juist iedere keer op die incrementele wijze, zoals ik zojuist schetste, de kansen te benutten die zich op dat moment voordoen. Dus als wij nu zien dat we een aantal straten aanpakken en de Donkersgang maakt onderdeel uit van het plangebied samen met een aantal andere gangen, zoals u terecht opmerkt, dan gaan we kijken: welke gang leent zich nou echt voor een aanpak? Welke kan hier het verschil in maken? Dan gaan we bij die betrokkenen kijken of we daar iets extra's kunnen doen.

01:10:05

Voorzitter: Een vervolgvraag van de Partij van de Arbeid.

01:10:08

De heer Tjepkema (PvdA): Daar is de PvdA het uiteraard mee eens. Dat hebben we al gezegd, dus dat is een hele mooie grondhouding, denk ik. Ik vraag me even af of onze definitie van het woord aanpak wellicht verschilt. Ik kan me voorstellen dat er gebieden in de binnenstad zijn die niet binnen de komende jaren heel snel aangepakt zullen worden, om het zomaar te zeggen. Ik kan me voorstellen dat zich daar initiatieven voordoen, zoals de wethouder net schetst. Dat ondernemers iets willen of dat de politie aangeeft dat daar wel een hele mooie kans ligt. Dan kan ik me dus voorstellen dat je daarvoor ook middelen beschikbaar stelt. Dat is wat ik bedoelde met: laten we kijken of we daar middelen voor kunnen vinden. Dus als er zulk soort gangen zijn we daar op dat moment iets mee kunnen. Het mooiste zou zijn als je daar direct werk met werk kan maken, maar ik kan me voorstellen dat het niet altijd mogelijk is. Hoe kijkt de wethouder daarnaar?

01:10:56

Voorzitter: De wethouder.

01:11:00

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Daar moet ik even over nadenken. Onder een aanpak versta ik dat we het voornemen hebben om echt aan de slag te gaan. Dat is dan hoe we de gesprekken met de omgeving inzetten. Dus als wij tot een aanpak zouden komen voor de gangen in deze stad, dan zouden wij echt iets willen neerzetten wat klaar is voor uitvoering. Wat u voorstelt hoort als iets wat nog niet zo ver gaat. Ook daarvan zeggen wij nu dat als je weet dat je de middelen niet hebt, is het dan wel verstandig om al die capaciteit daarvoor in te zetten en die tussenstap al te zetten? Wij denken dat het niet verstandig is.

01:11:41

Voorzitter: Een laatste verhelderende vraag wellicht.

01:11:45

De heer Tjepkema (PvdA): Ik zat even na te denken, maar volgens mij ben ik het wel met de wethouder eens. Dan zou je eens moeten kijken naar hoe je de middelen eventueel nog beschikbaar zou kunnen stellen. Daar kan deze raad ook wat van vinden eventueel. Daar kijk ik graag naar met de andere fracties en ook met de wethouder uiteraard.

01:12:03

Voorzitter: Dan gaan we nu conclusies trekken. Overwegen partijen nog moties vreemd naar aanleiding van dit debat en de collegebrief? Ik zie dat er wellicht een motie wordt overwogen. Dat zien we dan wel weer. Dan bedank ik u allemaal voor uw aanwezigheid en sluit ik deze sessie.